

УВОД

»Основни руско-српскохрватски речник« спада у серију двојезичних основних речника за странце који уче руски језик.

Дидактички карактер речника долази до изражаја како у избору тако и у обради језичке грађе. Речник садржи 5000 најфреквентнијих и најактуелнијих речи савременог руског књижевног језика, велики број говорних конструкција, типичних за савремени руски језик, као и најфреквентније устаљене изразе.

У речник нису укључене застареле, некњижевне, жаргонске, вулгарне речи и ускотерминолошка лексика.

Речником је обухваћена лексика савременог руског језика која је неопходна за комуницирање у званичним и свакодневним ситуацијама, за читање текстова средње тежине у новинама, часописима и из белетристике, за разумевање радио и телевизијских емисија и сл.

Критеријуми на основу којих су укључиване речи у речник су: фреквентност речи; актуелност појма који реч изражава; њена способност да улази у спојеве са другим речима; могућност грађења других речи од дате речи.

Код вишезначних речи дају се само најфреквентнија и најактуелнија значења.

Значења речи илуструју се примерима употребе речи (у синтагми или реченици), који показују карактеристично лексичко окружење или типичну граматичку конструкцију. Илустративни примери бирани су тако да се истакне неподударње у лексичкој спојивости и различите синтаксичке везе руских речи и њихових српскохрватских еквивалената.

У основном речнику се већа пажња него у обичним руско-српскохрватским речницима поклања руским и совјетским реалијама. Широко је заступљена руска лексика која садржи информацију о типичним појавама јавног и културног живота у Совјетском Савезу. Уз оне речи и спојеве речи који означавају руске и совјетске реалије, а тешки су за разумевање или немају одговарајуће еквиваленте у српскохрватском језику, даје се објашњење.

Дидактичка усмереност речника испољава се и у начину давања граматичких података о руским речима. Граматичка карактеристика даје се у проширеном обиму (у поређењу са обичним руско-српскохрватским речницима). Уз сваку променљиву реч наводе се основни граматички облици који омогућују да се у потпуности репродукује промена (деклинација или конјугација) те речи.

Као прилог речнику дају се »Преглед руске фонетике« и »Преглед руске граматике«, који информишу о основним правилима изговора, најтипичнијим за руски језик гласовним алтернативама, основима промене речи, начинима грађења нових речи помоћу префикса и суфикса. Познавање творбених елемената руског језика омогућује разумевање многих речи, које се граде регуларно, а које нису укључене у речник.

У дидактичке сврхе уз неке речи дају се илустрације. Цртежи објашњавају речи конкретног значења. Илустрације у боји дају представу о природи Совјетског Савеза, о градовима и њиховој архитектури, о културним и историјским споменицима.

За основу руског дела »Основног руско-српскохрватског речника« узет је »Кратак речник руског језика« у редакцији В. В. Розанове (Москва, издавачко предузеће »Руски језик«, 1978).

Редакцију »Основног руско-српскохрватског речника«, посебно унификацију српскохрватских еквивалената, извршио је др Радмило Маројевић (Одсек за славистику Филолошког факултета Универзитета у Београду). Р. Маројевић је разрадио и систем упоређења лексичких јединица, који је примењен у речнику ради лакшег савладавања руске лексике, као и спречавања српскохрватско-руске интерференције.

Речник је намењен Југословенима који почињу самостално или уз помоћ наставника да уче руски језик. Он може да послужи и професорима руског језика као приручник за рад на лексичкој граматичкој итд.

Издавачко предузеће моли да се све примедбе упућују на адресу: 103012, Москва, Старопанский пер., 1/5, издатељство »Русский язык«.